

VUOSIKERTOMUS 2009

Suomen Damaskoksen-instituutti on yksi Suomen neljästä ulkomailla sijaitsevasta tiedeinstituutista. Instituutti keskittyy Lähi-idän kielten, kulttuurien ja uskontojen tutkimukseen sekä järjestää alan opetusta yhteistyössä suomalaisten yliopistojen kanssa. Se myös edistää yhteistyötä Suomen ja Lähi-idän maiden korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten välillä. Instituutti toimii Damaskoksessa, ja sillä on edustaja myös Kairossa. Instituutin toiminta-alue kattaa koko arabiankielisen Lähi-idän ja sen kulttuurihistoriallisesti merkittävät reuna-alueet. Instituutin toiminta, josta vastaa Suomen Lähi-idän instituutin säätiö, edistää merkittävällä tavalla suomalaisen Lähi-idän tutkimuksen kehittymistä ja kulttuurien välistä dialogia.

SISÄLLYSLUETTELO

Puheenjohtajan tervehdys	3
Suomen Damaskoksen-instituutin toiminta	4
Tieteellinen toiminta	4
Johtajan tutkimusohjelma	4
Instituutin kurssit	4
Harjoittelu	5
Toiminta Zeitunan talossa	6
Viestintä, verkottuminen ja yhteistyö	8
Toiminta Egyptissä	9
Suomalaisen korkeakoulutuksen kansainvälistäminen	10
Instituutin toimihenkilöt	10
Suomen Lähi-idän instituutin säätiön toiminta	11
Apurahat	11
Talous ja varainhankinta	11
Säätiön hallinto	12
Hallitus	12
Työvaliokunta	12
Säätiön toimihenkilöt Suomessa	12

Suomen Damaskoksen-instituutti
Finnish Institute in Damascus
 Bab Sharqui
 Al-Zeitouna lane,
 House No 16
 Damascus, Syria

Postiosoite:
 Finnish Institute in Damascus
 P.O.Box 25880
 Damascus, Syria
 Kotisivu: www.damascus.fi

Suomen Lähi-idän instituutin säätiö
 Hallituskatu 2 B
 00170 Helsinki
 Kotisivu: www.fime.fi

Toimitus:
 Hannu Juusola, Anu Leinonen ja Eeva Talvitie
 Valokuvat: Henrik Drufva, Raija Mattila ja Juha Pakkala, instituutin arkisto
 Kolmossivun taide: Riikka Juvonen
 Taitto: Antti Kukkonen

PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

Vuosi 2009 on ollut tärkeä Suomen Damaskoksen-instituutille. Pitkän kädenväännön ja korkealta taholta tulleen tuen jälkeen säätiö sai vihdoinkin viranomaisilta luvan rekisteröidä instituutin kiinteistö Syyriassa. Virallisen valtiovierailun aikana lokakuussa 2009 Tasavallan presidentti Tarja Halonen ja Syyrian presidentti Bashir al-Assad kiinnittivät puheissaan huomiota instituutin tärkeään asemaan Suomen ja Syyrian kulttuuri- ja tiedesuhteiden vahvistajana.

Kulunut vuosi on ollut uuden johtajan, dos. Hannu Juusolan, ensimmäinen toimivuosi. Välillä vaikeista olosuhteista huolimatta toiminta on edistynyt huomattavasti. Instituutista on lapsuusvuosien jälkeen tulossa aikuinen, toimiva tiedeinstituutti.

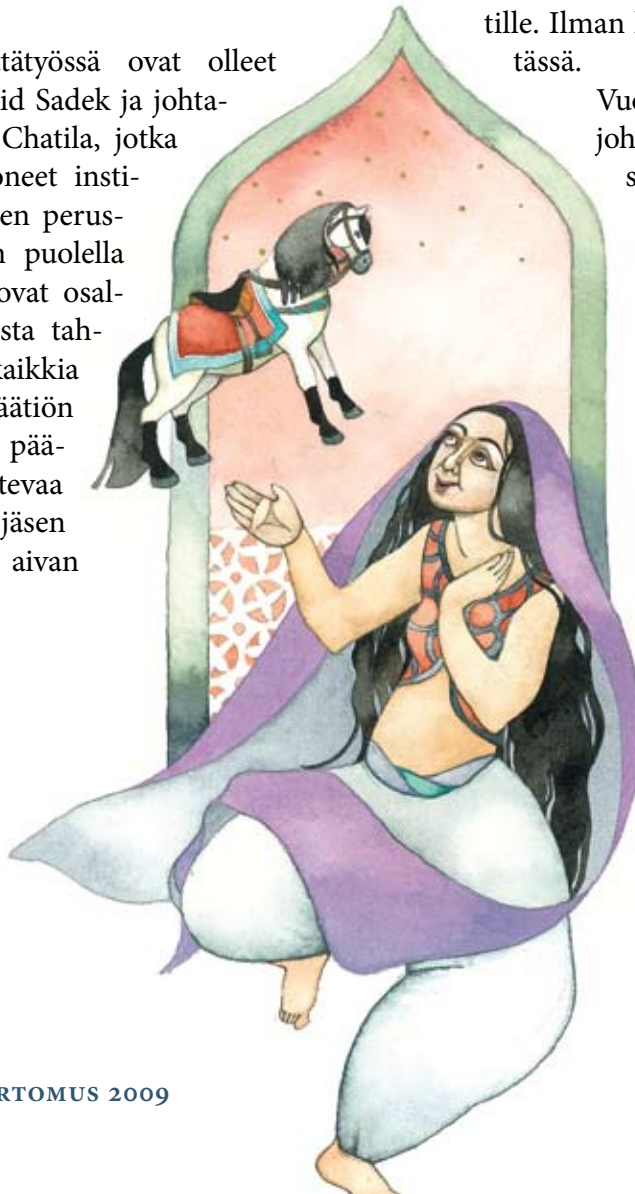
Instituutin kenttätyössä ovat olleet mukana myös tri Said Sadek ja johtajan avustaja Manal Chatila, jotka molemmat ovat luoneet instituutin toiminnalle sen perusedellytyksiä. Säätiön puolella hallituksen jäsenet ovat osallistuneet työhön, josta tahdon kiittää heitä kaikkia yhteisesti sekä säätiön varapuheenjohtajaa, pääjohtaja Jussi Nuortevaa sekä hallituksen jäsen Kristian Slottea aivan

erityisesti heidän aktiivisuudestaan. Säätiön asiamies FM Heli Oksanen jätti asiamiehen tehtävät vuoden loppupuolella ja FM Anu Leinonen astui hoitamaan asiamiehen tehtäviä jo aiemmin osoittamallaan taidolla ja tehokkuudella. Tahdon kiittää FM Oksasta hänen työstään säätiön puolesta kuluneina vuosina ja toivottaa FM Leinosen tervetulleeksi takaisin toimintaan. Kiitos myös hallinnolliselle avustajalle FM Eeva Talvitielelle tänäkin vuonna tehdystä arvokkaasta työstä.

Instituutin rekisteröimiskysymyksessä säätiö on saanut arvokasta ja asiantuntevaa tukea ulkoasiainministeriöstä. Erityisen lämpimästi tahdon kiittää yksikön päällikkö Helena Tuuria hänen määrätietoisesta tuestaan säätiölle ja instituutille. Ilman hänen panostaan emme nyt olisi tässä.

Vuodet säätiön hallituksen puheenjohtajana ovat olleet minullekin antoisia. Olen saanut työskennellä miellyttävien ihmisten kanssa tärkeän asian puolesta. Nyt on kuitenkin tullut hetki siirtyä eteenpäin ja tehdä tilaa säätiön hallituksen puheenjohtajan paikalta seuraavalle puheenjohtajalle. Kiitän kaikkia näistä vuosista ja toivotan menestystä seuraajalleni.

Jaakko Hämeen-Anttila

SUOMEN DAMASKOKSEN-INSTITUUTIN TOIMINTA

TIETEELLINEN TOIMINTA

JOHTAJAN TUTKIMUSOHJELMA

Instituutin johtajana vuoden 2009 alussa aloittanut dosentti Hannu Juusola on Suomen johtavia Lähi-idän yhteiskuntien ja politiikan tuntijoita. Uuden johtajan oma tutkimusohjelma keskittyy Libanoniin, erityisesti identiteettikysymyksiin 1980-luvun lopulta nykypäivään.

Johtaja osallistui toukokuussa Ruotsin Istanbulin tutkimusinstituutin (SRII) järjestämään kansainväliseen työpajaan ”Contested Sovereignities. Forms of Government and their Relevance for Democracy: European and Middle Eastern Perspectives” Ayvalikissa Turkissa. Marraskuussa johtaja osallistui MESAn (Middle East Studies Association) konferenssiin, joka on yksi Lähi-idän tutkimuksen tärkeimmistä vuotuisista konferensseista. Instituutin johtajan viimeisimmät tieteelliset artikkelit ovat ”Visions of a Real Multiculturalism: Some Reflections on Palestinian ’Vision Documents’ in light of Finnish Experiences” ja ”Post-ionismi ja Israelin historian haamut”, joista ensimmäinen julkaistiin Palestinian Academic Society for the Study of International Affairsin (PASSIA) kansainvälisessä julkaisusarjassa marraskuussa ja jälkimmäinen Kosmopolis-aikakausijulkaisussa (VOL 39:2, 2009). ■

INSTITUUTIN KURSSIT

Tieteelliset kokoukset, kurssit, seminaarit ja luennot yliopisto-opiskelijoille ja tutkijoille ovat instituutin keskeinen toimintamuoto. Kurseja järjestetään yhteistyössä suomalaisten yliopistojen, tutkijakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa ja luennoitsijoina käytetään aina myös paikallisia tutkijoita ja asiantuntijoita. Instituutin uuden johtajan dosentti Hannu Juusolan kaudella tieteellisten kurssien tutkimuksellinen painopiste on

modernin ajan yhteiskuntien ja kulttuurien tutkimuksessa unohtamatta kuitenkin Lähi-idän rikasta muinaisuutta ja sen perintöä. Nyky-Lähi-idän kasvava painoarvo ja sitä kohtaan tunnetun kiinnostuksen nousu näkyy instituutin kurssien hakijamäärien tuntuvana kasvuna: esimerkiksi ”Islam, yhteiskunta ja sukupuoli” -kurssille haki lähes sata opiskelijaa.

Islam, yhteiskunta ja sukupuoli

Maaliskuussa instituutissa järjestettiin viikon mittainen tieteellinen kurssi aiheesta ”Islam, yhteiskunta ja sukupuoli” Helsingin yliopiston yliopistonlehtori Sylvia Akarin johdolla. Kurssille osallistui 16 suomalaista perustutkinto- ja jatko-opiskelijaa eri yliopistoista ja oppiaineista. Ennen matkaa opiskelijat perehtyivät itsenäisesti aihetta käsittelevään materiaaliin, ja itse viikonmittainen kurssi koostui Damaskoksessa pidetyistä seminaareista ja vierailuista paikallisten toimijoiden luona sekä vierailevien asiantuntijoiden luennoista. Monimutkaisten järjestelyjen jälkeen kurssilaiset onnistuivat muun muassa vierailemaan Hamasin edustajien luona Damaskoksessa, jossa liikkeen

päämaja sijaitsee. Opiskelijat saivat erinomaisen mahdollisuuden kuulla liikkeen edustajien käsityksiä naisen asemasta Hamasissa ja yleensä islamilaisessa yhteiskunnassa. Toista ääriäitaa vieraillevien asiantuntijoiden joukossa edusti paikallinen sekulaari juristi, joka kertoi naisten huonosta asemasta syyrialaisessa perhelainsäädännössä. Kurssi tarjosi poikkeuksellisen mahdollisuuden tutustua sukupuolten asemasta käytävään monipuoliseen keskusteluun Lähi-idässä.

Arabian puhekielen (Syyrian murre) intensiivikurssi edistyville

Toukokuussa instituutissa järjestettiin FM Maria Pakkalan vetämä Syyrian arabian intensiivikurssi. Kurssi järjestettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa siten, että käytännön kielitaidon opettelu aloitettiin jo Helsingin yliopiston järjestämällä kurssilla, josta kahdeksan suomalaista arabian opiskelijaa jatkoi viikon kestäneelle intensiivikurssille Damaskokseen. Oppituntien lisäksi kurssi sisälsi arabian puhevalmiuksia vahvistavia vierailuja ja tutustumiskäyntejä. Nyt toista kertaa järjestetty puhuttuun arabiaan keskittyvä kurssi on arvioitu olennaisen tärkeäksi suomalaisten nyky-Lähi-idästä kiinnostuneiden opiskelijoiden kielivalmiuksien kehittämisessä, ja instituutti painottaa arabian kielen opintoja myös tulevana vuosina.

Lähi-itä kansainvälisessä poliittisessa järjestelmässä

Instituutti järjesti marraskuussa Kairossa instituutin johtajan dosentti Hannu Juusolan johdolla viikon mittaisen kurssin, joka keskittyi Lähi-idän valtioiden välisiin suhteisiin ja niissä tapahtuviin muutoksiin sekä alueen kysymyksiin globaalissa kehityksessä. Kurssin 14 osallistujaa olivat pääosin maailmanpolitiikan ja kansainvälisten suhteiden perus- ja jatko-opiskelijoita eri yliopistoista. Kursilaiset perehtyivät kurssin osa-alueisiin etukäteen, ja Kairon ohjelma koostui paikallisten asiantuntijoiden luennoista sekä vierailuista paikallisiin tutkimuslaitoksiin ja yliopistoihin. Kurssi tarjosi myös mahdollisuuden kuulla tuoreita paikallisia

tulkintoja ajankohtaisista kysymyksistä kuten presidentti Obaman linjauksista, Iranin ydinohjelmasta sekä Iranin ja Turkin alueellisen merkityksen kasvusta. ■

HARJOITTELU

Instituutissa oli vuoden aikana kolme suomalaista korkeakouluharjoittelijaa: CIMO-harjoittelijat Saara Aitokari ja Kaisa Wahlstedt Helsingin yliopistosta sekä harjoittelija Maiju Lahtinen Tampereen yliopistosta. Kaikkien edellä mainittujen työpanos on ollut aivan keskeinen instituutin toiminnan kannalta, kun ottaa huomioon, että he ovat johtajan lisäksi ainoat suomalaiset työntekijät instituutissa. Harjoittelijoiden työtehtävät instituutissa ovat olleet moninaisia: he ovat avustaneet muun muassa kirjaston organisoinnissa, majoitusasioissa, kurssien ja näyttelyiden valmisteluissa, instituutin uusien kotisivujen kehittämisessä ja ylläpidossa, yleis- ja taloushallinnossa, suomalaisen korkeakoulutuksen markkinoinnissa sekä lehdistön seurannassa. Harjoittelijoiden tehtävänkuvassa pyritään huomioimaan korkeakouluharjoittelun työllistymiseen tähtäävä näkökulma. Harjoittelu instituutissa tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden seurata Suomen edustautumista ulkomailla ja tutustua syvemmin Lähi-idän yhteiskuntaan ja arkielämään. ■

TOIMINTA ZEITUNAN TALOSSA

Suomen Damaskoksen-instituutti sai toiminnalleen hienot puitteet uuden instituuttikiinteistön myötä. Pieteeillä restauroitu historiallinen Zeitunan talo Damaskoksen vanhassa kaupungissa vihittiin juhlallisesti käyttöön joulukuussa 2008, jonka jälkeen instituutin toiminta siirtyi uusiin tiloihin. Kiinteistön restauroinnin ja sisustuksen viimeistely sekä käytännön asioiden kuntoon saattaminen jatkuivat vielä vuoden 2009 ensimmäisten kuukausien aikana työllistäen instituutin johtajaa ja CIMO-harjoittelijaa. Talon restauroinnin lopputarkastus päästiin suorittamaan viimein maaliskuussa.

Uusi, idyllinen instituuttirakennus herätti odotetusti runsaasti mielenkiintoa Suomessa ja myös kansainvälisesti Lähi-idän tutkijoiden parissa. Instituutissa kävi vuoden mittaan paljon vieraita, joista osa oli huomattavan arvovaltaisia. Instituutissa vierailivat muun muassa Suomen ja Viron ulkoministerit Alexander Stubb ja Urmas Paet sekä Suomen maahanmuutto- ja Eurooppa-ministeri Astrid Thors, eduskunnan ulkoasiainvaliokunta kansanedustaja Pertti Salolaisen johdolla, Suomen evankelisluterilaisen kirkon ulkomaanavun neuvonantaja ja Lähi-itä koordinaattori, Kriisinhallintakeskuksen johtaja, suomalaisten tiedetoimittajien ryhmä, Ruotsin Istanbulin tutkimusinstituutin johtaja, Lundin yliopiston Lähi-idän tutkimuksen keskuksen johtaja sekä muita merkittäviä kansainvälisiä Lähi-idän

tutkijoita. Vuoden ehdoton kohokohta oli Suomen tasavallan presidentin ja hänen puolisonsa vierailu instituutissa lokakuussa valtiovierailun yhteydessä. Sekä tasavallan presidentti Tarja Halonen että Syyrian presidentti Bashar al-Assad korostivat valtiovierailun aikana puheissaan instituutin merkitystä. ■

INSTITUUTIN TILOJEN KÄYTTÖ

Instituutin uusissa vierashuoneissa asui vuoden mittaan sekä suomalaisia että ulkomaalaisia opiskelijoita, tutkijoita ja taiteilijoita. Erityisesti instituutin tarjoamia majoitusmahdollisuuksia ovat käyttäneet hyväkseen arabian puhekielen opiskelijat. Tämän lisäksi instituutti pystyi tarjoamaan tiloissaan majoituksen myös harjoittelijoilleen. Vierashuoneiden käyttöaste oli vuoden aikana erinomainen.

Instituutin juhla- ja seminaarituloissa kävi lukuisia suomalaisia vierailuryhmiä, ja niissä järjestettiin sekä instituutin omia että sidosryhmien tapahtumia. Seminaaritulojen käyttöastetta on kuitenkin mahdollista vielä korottaa nykyisestä. Uusiin tiloihin muuton jälkeen instituutti on panostanut myös kirjastokokoelmiinsa uudistamalla niiden luokitusjärjestelmää ja kirjasto-tietokantaa. Kirjahankinnoissa on painotettu nyky-Lähi-idän tutkimusta. ■

RESIDENSsit JA YLEISÖTAPAHTUMAT

Suomen Lähi-idän instituutin säätiö on solminut kuukauden mittaiset residenssisopimukset Suomen kirjailijaliiton ja Suomen tietokirjailijat ry:n kanssa. Marraskuussa Suomen kirjailijaliiton ensimmäiseksi residenssivieraaksi instituuttiin saatiin kansainvälisesti palkittu kuvittaja, kirjailija ja kuvataiteilija Riikka Juvonen. Suomen tietokirjailijat ry:n talvelle 2009–2010 sovittu residenssikausi toteutuu vuoden 2010 helmikuussa.

Uusien toimitilojen mahdollistama näyttelytoiminta käynnistyi syksyllä 2009 ”New Bab Touma – uusi aukio Damaskokseen” näyttelyllä. Arkkitehtiylioppilas Henrik Drufvan lopputyöhön perustuva tieteellistä tutkimusta popularisoiva näyttely esitteli instituutin lähellä sijaitsevan Bab Touma -aukion ympäristön kehittämisehdotusta ja kaupunkitilojen historiaa Damaskoksessa. Henrik Drufva on arkkitehtuurin historiaan ja kaupunkisuunniteluun keskittynyt arkkitehtiotutkija Helsingin teknillisessä korkeakoulussa. Vuoden 2009 toinen näyttely oli taiteilija Riikka Juvosen residenssikauden yhteydessä esillä ollut ”Shiraz ja taikaratsu” Tuhannen ja yhden yön tarinoiden kuvituksesta. 50 originaalista vesivärimaalatusta kuvituksesta koostunut näyttely oli kuin luotu tarinoiden tapahtumapaikoilla sijaitsevaan instituuttiin.

Instituutissa järjestettiin vuoden mittaan myös kaksi yleisöluentoa, kaksi konserttia ja kulttuurienvälinen iltama, joka järjestettiin yhdessä Syyrian kreikkalais-katolisen patriarkaatin kanssa. Luennoitsijoina toimivat apulaisprofessori Michaele Browsers ja professori Outi Vaarala. Toukokuun konsertissa esiintyivät syyrialaiset muusikot Husain Sabsaby (luuttu), Tarikq Salheya (kitara) ja Jamal Al Sakka (riqtamburiini). Heinäkuussa esiintyi kitaristi Mohammad Saleh. Elokuvatoinnin aloittamista päätettiin muilta osin hyvin kiireisen vuoden takia vielä lykätä. ■

INSTITUUTTIKIINTEISTÖN OMISTUS

Instituutin ja säätiön henkilöstöä työllisti vuonna 2009 myös restauroinnin loppuunsaattaminen, restaurointiavustusten loppuraportointi ja kiista instituuttirakennuksen omistuksesta. Suomen Damaskoksen instituutti osti nk. Zeitunan talon Syyrian kreikkalaiskatoliselta patriarkaatilta loppuvuodesta 2005. Talon hankinnan rahoitti Alfred Kordelinin Yleinen Edistys- ja Sivistysrahasto, ja vuosina 2007–2008 toteutettuun restaurointiin saatiin rahoitusta Suomen Kulttuurirahastolta, Svenska Kulturfondenilta, Helsingin yliopistolta, Åbo Akademin säätiöltä ja Thüringin säätiöltä. Kiinteistöä ei kuitenkaan kyetty rekisteröimään instituutin nimiin kiinteistörekisterissä Syyriassa virallisen rekisteröintiluvan puuttuessa.

Tammikuussa 2009 kreikkalaiskatolinen patriarkaatti vaati kaupan purkua sillä perusteella, että Syyrian viranomaiset eivät olleet vielä myöntäneet lupaa kiinteistön omistuksen siirtoon, eikä kauppasumman viimeistä osaa ollut näin ollen maksettu. Instituutti ei kuitenkaan suostunut kaupan purkuun. Syyrian lainsäädännön ja viranomaiskäytännön kiemuroista kumpuavaa ongelmaa pyrittiin ratkaisemaan Suomen ulkoasiainministeriön tuella. Prosessin yhteydessä instituutin toiminta asetettiin muodollisesti Suomen Damaskoksen suurlähetystön valvontaan ja johtaja kirjattiin suurlähetystön henkilökuntaan kuuluvaksi diplomaattistatuksella. Instituutti joutui myös vaihtamaan paikallista asianajajaansa. Lokakuussa

Syyrian viranomaiset myönsivät viimein instituutille luvan omistaa kiinteistö. Rekisteröintiluvan myöntämisen jälkeenkin patriarkaatti on edelleen vaatinut kaupan purkua maksun viivästymiseen vedoten. Instituutti on neuvotellut patriarkaatin kanssa tilanteen ratkaisusta, mutta toistaiseksi molempia osapuolia tyydyttävää ratkaisua ei ole löytynyt.

Vaikka instituutikiinteistön omistuskäistä sekä restauroinnin viimeistely ja raportointi veivät ensimmäisen vuosipuoliskon aikana ennakoitua huomattavasti enemmän työaikaa, valtaosa instituutin suunnitelluista toiminnoista kyettiin toteuttamaan. Instituutin johtajan kenttätyö Libanonissa ja Jordaniassa on kuitenkin ollut rajoitetumpaa kuin ennalta suunniteltiin. Toimintasuunnitelmassa kaavaillun yhden näyttelyn sijaan instituutissa pystyttiin kuitenkin toteuttamaan kaksi suomalaista näyttelyä. ■

VIESTINTÄ, VERKOTTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Instituutin yhtenä tärkeänä päämääränä on Lähi-itään liittyvän tuoreen ja monipuolisen tutkimukseen perustuvan tiedon välittäminen suomalaisille. Instituutti pyrkii päämäärään omalla viestinnällään ja sillä, että instituutin ja sitä ylläpitävän säätiön edustajat toimivat laaja-alaisesti asiantuntijoina Lähi-idän kysymyksissä välittä-

mällä tietoa ja antamalla haastatteluita median edustajille, käymällä vierailevina puhujina tilaisuuksissa, vastaamalla aluetta koskeviin kyselyihin sekä luomalla yhteyksiä eri toimijoiden välille.

Instituutti tiedottaa asioistaan www-sivujensa ja sähköisen uutiskirjeen avulla. Instituutin uudet www-sivut otettiin käyttöön loppuvuodesta 2008, ja niiden rakennetta ja sisältöä kehitettiin vuoden mittaan. Syksyllä 2009 instituutti alkoi myös julkaista sähköistä uutiskirjetä, josta ilmestyi vuoden loppuun mennessä kaksi numeroa. Uutiskirjeissä kerrotaan instituutin menneistä tapahtumista, mainostetaan tulevia ja julkaistaan suomalaisten asiantuntijoiden analyyseja mielenkiintoisista viimeaikaisista kehityskuluista instituutin toimialueella. Analyysien kautta pyritään luomaan monipuolisempaa kuvaa Lähi-idästä. Lisäksi instituutin johtaja pitää tiiviisti yhteyttä suomalaiseen yhteiskuntaan: hän kirjoittaa suomalaisiin julkaisuihin, antaa haastatteluita sekä tapaa Suomen vierailuillaan eri sidosryhmien edustajia ja luennoi erilaisissa tilaisuuksissa.

Instituutti sai kuluneen vuoden aikana normaalia runsaammin näkyvyyttä mediassa. Kiinnostusta herätti itse instituutti, sen uudet toimitilat ja uusi johtaja. Tämän lisäksi instituutin johtaja, säätiön asiamies ja säätiön hallituksen puheenjohtaja toimivat Lähi-itään liittyvissä kysymyksissä asiantuntijalähteinä ja haastateltavina sekä kirjoittivat ja julkaisivat artikkeleita suomalaisessa mediassa. Instituutin

uutta johtajaa Hannu Juusolaa haastateltiin erityisesti Gazan tilanteeseen liittyen. Suomen tasavallan presidentin vierailun yhteydessä instituutti näkyi myös syyrialaisessa mediassa.

Instituutin hankkeet pyritään toteuttamaan yhteistyössä muiden organisaatioiden kanssa. Tiedeinstituutin tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat suomalaiset ja ulkomaalaiset yliopistot, tutkimuslaitokset ja tutkijat. Instituutti panosti vuonna 2009 vahvasti verkottumiseen ja sopivien yhteistyökumppanien etsimiseen sekä Lähi-idän maissa että Suomessa. Vuoden 2010 seminaarien, kursien ja työpajojen järjestelyt toteutetaankin yhteistyössä kahdeksan eri yliopiston tai tutkimuslaitoksen kanssa. Instituutin kurssitoiminta luo osaltaan yhteyksiä eri yliopistoissa toimivien suomalaisten tutkijoiden, jatko-opiskelijoiden ja opiskelijoiden välille sekä kehittää heidän kontaktiverkostojaan Lähi-idässä.

Yliopistojen ja tutkimuskeskusten lisäksi instituutti toimii erittäin läheisessä yhteistyössä ulkoasiainministeriön Lähi-idän edustustojen kanssa. Instituutilla on vahva rooli sekä ajantasaisen tiedon tuottamisessa Lähi-idästä että Suomen tunnetuksi tekemisessä alueella, joten instituutin ja ulkoasiainministeriön intressit ovat pitkälti yhteneväiset. Vuonna 2009 institutionaalisia siteitä tiivistettiin entisestään siten, että instituutin johtaja sai diplomaattistatuksen, ja ulkoasiainministeriö toimi aktiivisesti instituuttikiinteistön rekisteröintiluvan

saamiseksi. Toimimista Lähi-idän maissa helpottaa merkittävästi ulkoasiainministeriön ja paikallisten suurlähetystöjen tuki.

Lokakuussa instituutissa järjestettiin yhteistyössä ulkoasiainministeriön kanssa keskustelutilaisuus Syyrian muuttuvasta asemasta alueellisessa ja kansainvälisessä politiikassa. Tilaisuuteen osallistui instituutin, säätiön ja ministeriön edustajia, mukaan lukien ulkoministeri Alexander Stubb, sekä syyrialaisia ja libanonilaisia asiantuntijoita. ■

TOIMINTA EGYPTISSÄ

Instituutilla on vakituinen edustaja Egyptissä. Instituutin Egyptin edustaja Dr. Said Sadekin vastuulla on ollut instituutin toiminnasta tiedottaminen arabimaiden ja erityisesti Egyptin mediassa. Lisäksi hän on vastannut yhteyksistä egyptiläisiin tutkijoihin ja yliopistoihin sekä Helsingin yliopiston ja Kairon yliopiston tutkija- ja opiskelijavaihdon tukemisesta. Egyptin edustaja on pitänyt yllä yhteyksiä myös Anna Lindh -säätiöön sekä avustanut Egyptissä vierailleita suomalaisia tutkijoita yhteyksien solmimisessa ja käytännön järjestelyissä. Egyptin edustajan vastuulla oli Lähi-itä kansainvälisessä poliittisessa järjestelmässä -kurssin järjestelyt ja vuoden 2010 puolella yhdessä egyptiläisen Helwanin yliopiston kanssa toteutettavan Kairon kuvitustyöpajan valmistelut ja kumppanuuksien koordinointi. ■

SUOMALAISEN KORKEAKOULUTUKSEN KANSAINVÄLISTÄMINEN

Suomen Lähi-idän instituutin säätön ja Suomen Damaskoksen-instituutin koordinoima, Helsinki Education and Research Area (HERA) ja Greater Helsinki Promotionin (GHP) kanssa pääosin vuonna 2008 toteutettu Helsinki Education and Research Area Launching -hanke vietiin menestyksekkääseen päätökseen keväällä 2009. Hankkeessa kartoitettiin suomalaisen korkeakoulutusviennin markkinoita Lähi-idässä, solmittiin suhteita Suur-Helsingin alueen korkeakoulujen ja Lähi-idän maiden opetuksesta vastaavien

viranomaisten ja yliopistojen välille, laadittiin suomalaista korkeakoulutusta markkinoivaa materiaalia ja esiteltiin suomalaista koulutusta kolmessa eri Lähi-idän maassa. Helmikuussa 2009 Suomessa vieraili Saudi-Arabian opetusministerin vetämä delegaatio, ja hankkeen loppuraportti julkaistiin maaliskuun lopussa. HERAL-hanke todettiin onnistuneeksi pilottiprojektiksi. Hanke osoitti selvästi, että suomalaiselle korkeakoulutukselle on markkinoita Lähi-idässä, mutta mahdollisuuksien realisointi vaatii melkoisesti työtä ja valmiuksien kasvattamista suomalaisissa korkeakouluissa. Hankkeen myötä suomalaisen korkeakoulutuksen kansainvälistymiseen tähtäävä toiminta on otettu kiinteäksi osaksi instituutin muuta toimintaa. Myös osallistumisesta joulukuiseen Euroopan unionin maiden yliopistoja esitelleeseen EU Study Day -tapahtumaan, joka tänä vuonna järjestettiin Latakiassa, on muodostumassa jo traditio. ■

INSTITUUTIN TOIMIHENKILÖT

Dosentti Hannu Juusola (Damaskos)
instituutin johtaja

Ms. Manal Chatila (Damaskos)
johtajan avustaja, osa-aikainen

Dr. Said Sadek (Kairo)
edustaja, osa-aikainen

Saara Aitokari (Damaskos)
CIMO-harjoittelija

Kaisa Wahlstedt (Damaskos)
CIMO-harjoittelija

Maiju Lahtinen (Damaskos)
harjoittelija

SUOMEN LÄHI-IDÄN INSTITUUTIN SÄÄTIÖN TOIMINTA

Suomen Lähi-idän instituutin säätiö tukee ja sylläpitää Suomen Damaskoksen-instituuttia. Sen kotimaan toiminta tukee ja täydentää instituutin toimintaa. Säätiö vastasi hallinnosta, yhteydenpidosta suomalaisiin sidosryhmiin ja yhteistyökumppaneihin, apurahojen jaosta, varainhankinnasta ja instituutin toimintaan liittyvästä tiedottamisesta Suomessa.

Erityinen sija säätiön kotimaan toiminnassa vuonna 2009 oli instituuttikiinteistön omistuskiihtan ratkaisemisen vaatimalla koordinoinnilla, yhteydenpidolla ja tiedottamisella. Myös restaurointiin saatujen avustusten loppuraportointi sekä varainhankinnan ja sidosryhmäyhteyksien kehittäminen veivät säätiön henkilöstön aikaa. Instituutin henkilöstöressurssien rajallisuuden vuoksi säätiön henkilöstön rooli ei ole yksinomaan hallinnollinen, vaan henkilöstö osallistui kuluneen vuoden aikana myös instituutin varsinaisen toiminnan toteuttamiseen: osa uusien projektien suunnittelutyöstä, yhteistyössä toteutettavien projektien koordinoinnista, instituutin kurssijärjestelyistä, viestinnästä ja viestinnän kehittämisestä hoidettiin Suomesta käsin.

Säätiön hallituksen jäsenet ja säätiön toimihenkilöt vastaavat osaltaan säätiön ja instituutin yhteyksistä Suomessa toimiviin sidosryhmiin kuten opetusministeriöön, Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutteihin, ulkoasiainministeriön Helsingin toimijoihin, Anna Lindh -säätiöverkostoon, Suomen Lähi-idän instituutin ystäviin, Suomalais-Arabialaiseen kauppayhdistykseen, Suomalais-Arabialaiseen yhdistykseen, Suomi-Syyria yhdistykseen ja Suomen Itämaiseen Seuraan. ■

APURAHAT

Suomen Lähi-idän instituutin säätiö jakaa vuosittain apurahoja instituutin toimipiiriin kuuluvissa maissa suoritettavaan tutkimukseen ja koulutusmatkoihin. Vuonna 2009 säätiö myönsi apurahoina yhteensä 6 000 euroa seuraaviin hankkeisiin:

FT Heidi HUUHTANEN

Crisis Management Initiative, 850 euroa
kenttätyömatka väitöskirjan päivittämiseksi
tieteellistä artikkelia varten

FT Marko JUNTUNEN

Helsingin yliopisto, Aasian ja Afrikan kielten
ja kulttuurien laitos, 2 000 euroa
kenttätyömatka irakilaispakolaisuutta koskevaan
tutkimukseen liittyen

FM Mari LUOMI

University of Durham, Institute for Middle
Eastern and Islamic Studies, 2 000 euroa
väitöskirjatyöhön liittyvä kenttätyömatka
Bahrainiin ja Qatarisiin

TM Katri SAARELAINEN

Helsingin yliopisto,
Vanhan Testamentin eksegetiikka, 1 150 euroa
väitöskirjatyöhön liittyvä kenttätyömatka

TALOUS JA VARAINHANKINTA

Suomen Lähi-idän instituutin säätiön ja instituutin toimintaa rahoitetaan opetusministeriön myöntämällä yleisavustuksella, omilla tuotoilla ja muiden rahoittajatahojen antamalla tuella. Vuosina 2005–2008 säätiö toteutti mittavan varainhankinnan instituutirakennuksen hankintaa ja restaurointia varten. Vuosi 2009 oli tässä suhteessa hiljaisempi: vuoden kuluessa suunniteltiin tulevaa toimintaa ja varainhankintaa mutta ei vielä käynnistetty käytännön toimia. Opetusministeriön valtionavustuksen lisäksi instituutti ja säätiö saivat toimintaansa tukea ulkoasiainministeriöltä (Kairossa ja Istanbulissa keväällä 2010 toteutettavat kuvitustyöpajat, joiden järjestelyt käynnistyivät jo syksyllä 2009), Suomi-Irak yhdistykseltä (Irak-aiheinen toiminta) ja Suomen Lähi-idän instituutin ystävät ry:ltä. ■

SÄÄTIÖN HALLINTO

HALLITUS

Suomen Lähi-idän instituutin säätiö tukee ja ylläpitää Suomen Damaskoksen-instituuttia. Sen ylintä päätösvaltaa käyttää hallitus, joka kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Tämän lisäksi hallitusta konsultoitiiin sähköpostitse. Säätiön hallitukseen kuuluivat vuonna 2009 seuraavat asiantuntijat:

Professori Jaakko Hämeen-Anttila

puheenjohtaja
varajäsen dosentti Raija Mattila

Pääjohtaja dosentti Jussi Nuorteva

varapuheenjohtaja
varajäsen dosentti Märten Kvist

Dosentti Risto A. Ahonen

varajäsen TT Marko Heusala

Dosentti Sanna Aro-Valjus

varajäsen varajohtaja Marjut Vehkanen

Professori Jaakko Frösén

varajäsen professori Mika Lavento

Professori Antti Laato

varajäsen dosentti Svante Lundgren

Korkeakoulusihteeri Hannu Majamäki

varajäsen kouluttaja Mika Aspinen

Yksikön päällikkö Timo Heino

varajäsen dosentti Ritva Kivikkokangas-Sandgren

FT Teuvo Laitila

varajäsen johtaja Esko Paakkola

FM Kristian Slotte

varajäsen lehtori Lauri Vartiainen

YTT Aini Linjakumpu

Varajäsen FT Susanne Dahlgren

TYÖVALIOKUNTA

Käytännön asioiden hoidosta vastaa asiamies puheenjohtajan ja työvaliokunnan ohjeistuksen mukaan. Säätiön työvaliokunnan muodostavat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja asiamies. Työvaliokunta kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa.

SÄÄTIÖN TOIMIHENKILÖT SUOMESSA

FM Heli Oksanen

säätiön asiamies 30.11.2009 saakka
(vuorotteluvapaalla 1.1.–18.8.2009)
(osa-aikainen)

FM Anu Leinonen

säätiön vt. asiamies 1.1.–18.8.2009
ja 1.12.2009 eteenpäin
(osa-aikainen)

FM Eeva Talvitie

hallinnollinen avustaja
(osa-aikainen)